

SETMANA-SOCIETAT | M. L. Pazos, presidenta de Lluenga Nacional. JORDI MOREIRA

"Ara només ens falta trencar el mur dels mitjans d'informació". L'associació Lluenga Nacional va presentar fa dues setmanes la seva revista en un acte a l'Ateneu Barcelonès. La sala era plena i el projecte ha rebut l'adhesió de desenes de científics i personatges de tots els Països Catalans. L'èxit va ser tan aclaparador com el silenci informatiu posterior. Lluenga Nacional defensa un model de català que consideren genuí davant els partidaris de l'anomenat català *light*.

Carlos Solchaga. ARXIU

Les contínues invitacions del ministre d'Economia, Carlos Solchaga, a fer sortir a la llum els doblers negres no donen resultat a Mallorca. Els mallorquins recuperen ara, a finals del s. XX el tradicional sistema d'estalvi del mitjó. Els mitjons sota una rajola s'han convertit ara en caixes fortes instal·lades a domicili. Només en aquests últims vuit mesos la venda de caixes fortes ha experimentat a Palma un augment del 30% respecte als altres anys. Aquesta demanda té a veure, segons els venedors, amb la por que es descobreixin els doblers negres.

Els valencians prefereixen el català per a la seua televisió

RAFA GIL

Una enquesta sobre les preferències lingüístiques dels valencians respecte a la seua televisió ha revelat que en realitat no és fabregatisme tot allò que llueix. Diverses campanyes cíviques junt amb la mateixa marxa de Canal Nou han aconseguit que l'opinió pública bandejara moltes de les mentides i demagògies que la dreta espargia. L'enquesta, amb un camp que abastava tot el País Valencià, ha estat realitzada per la direcció general de Política Lingüística, encara que prenia dades de l'antic gabinet d'Us.

Segons l'enquesta, moltes de les hipòtesis sociolingüístiques que servien a Amadeu Fabregat per a aplicar percentatges ínfims de valencià en la TVV es desmunten. Així només un 11% pensa que hauria de predominar el castellà en les emissions contra quasi un 50% que la vol tota o preferentment en valencià o un 35% que demana un tractament més igualitari. A Canal Nou s'actua realment com si les enquestes afirmaren el contrari, ja que la gran majoria dels programes s'emeten en castellà. Fins i tot pel·lícules ja doblades al valencià són passades ara en la seua versió castellana.

Tampoc el model de llengua emprat per Fabregat (amb les famoses 400 paraules prohibides) és el preferit dels telespectadors. Encara que només una petita part opina categòricament que s'utilitza malament de manera sistemà-

tica (13%) però una quarta part dubta de la qualitat del valencià, ja que diu "depèn dels programes". Un dels més estigmatitzats com a poc competent (lingüísticament parlant, és clar) és Joan Monleón i el seu programa *El Show de Joan Monleón*. Seguit de prop pel desaparegut *Tal com Show*, que era encapçalat per l'inefable Salvador Barber. Dos presentadors carismàtics i representatius de la incompetència lingüística que ha imprimit Canal Nou als seus programes, només superats, segons l'enquesta, per les pel·lícules. On sí que pareix una opinió unànime és en la llengua emprada als informatius, amb un 42% d'enquestats que afirmen la bona utilització de la llengua dins aquest apartat.

Un altre cavall de batalla a la TVV i el seu teòric *enemic* TV3 és el supòsit, tantes vegades esgrimit, sobre el nombre d'espectadors que no entenen la llengua. Només un 17% diu que no veu el canal català perquè no entén la llengua que s'hi empra. Curiosament el percentatge que no veu Canal Nou per la mateixa raó és sensiblement superior (24%). Als valencians sembla agradar-los la televisió catalana, ja que només un 8% no la veu perquè no li agraden els programes. En canvi difereixen quant a la televisió valenciana, amb un 23% que desconnecta per raons de gust. Aquesta dada, però, contrasta amb una altra on s'equipara la freqüència amb la qual se

sintonitza TVV amb el primer i segons canals estatals.

En l'enquesta també s'analitzen alguns aspectes de l'ús, com la utilització dins de les àrees professionals, familiars i relacionals. Els nombres són bastant optimistes en aquest sentit i ajuden a relativitzar els conflictes lingüístics. Així, per exemple, només un 7% per cent dels valencians enquestats diu que no entén la nostra llengua. Aquest nombre, però, és invariable, ja que es manté el mateix percentatge que en l'enquesta de l'any anterior. Evidentment es tracta de persones que mai aprendran la nostra llengua, ja per raons ideològiques radicals, com per manca de cultura i formació. Més de la meitat dels requerits parla català amb normalitat i un nombre important *el parla un poc*, és a dir, tenen la suficient consciència lingüística per mirar d'aprendre'l. De la mateixa manera hi ha un gran nombre de lectors en potència (31% que el lliguen un poc i que augmenta en 13 punts el percentatge del curs anterior) i un 40% que el lliguen bastant bé i perfectament. Així doncs, tot i que l'ús real no sembla tan fructífer com seria desitjable, la veritat és que la predisposició dels valencians és gran, fins i tot cap a Canal Nou, que Amadeu Fabregat insisteix a convertir en un reducte del castellà més enllà de les preferències dels seus espectadors.

Xavier Mínguez